

22 MART DÜNYA SU GÜNÜ VE DEPREM BÖLGESİNDE SUYA ERİŞİM SORUNU

Su canlıları bir araya getiren, bir arada olma koşullarını oluşturan en önemli yaşam kaynağıdır. Dünyada bulunan su potansiyelinin ancak %1'i kullanılabilir nitelikte tatlı su olup bütün canlıların %10'luk kısmı bu tatlı su ekosistemlerinde birlikte yaşayarak varlıklarını sürdürmektedir.

1993 yılında "Temiz ve güvenli suya erişememe" konusuna dikkat çekmek amacı ile Birleşmiş Milletler tarafından 22 Mart günü Dünya Su Günü ilan edilmiştir. Bugün Dünya nüfusunun %10'u temiz içme suyuna erişemiyor ve her gün yaklaşık 4.000 çocuk, su kaynaklı hastalıklardan ölmektedir.

Su kaynakları üretiminin bir hammaddesi olarak endüstriler tarafından aşırı tüketilmiş, tüketilen bu sular kirlenmiş atıksu olarak su kaynaklarına deşarj edilerek sucul ortamların kullanılmaz hale getirmiştir. Bu süreç günümüzde de devam etmekte olup, su kaynaklarına erişimin önündeki en büyük engeldir. Susuzluğun sorumlusu ihtiyacı kadar su kullanan halk ve diğer canlılar değil yalnızca rant yönetimleridir.

6 Şubat 2023 tarihinde başta Kahramanmaraş, Adıyaman, Hatay olmak üzere 7'si büyükşehir 10 ilde meydana gelen deprem, sermayenin rant politikaları sonucu afete dönüşmüştür. 22 Mart Dünya Su Günü'nde deprem bölgesinde "Temiz ve güvenli suya erişememe" en önemli yaşam sorunu haline gelmiştir.

Depremden etkilenen 110.000 km²'lik alanda yaşayan 13 milyon insan su kirliliği ve hijyen eksikliğinden ötürü pek çok hastalığın tehdidi altındadır.

Alt Yapılar için Afet Yönetmeliği'nde şebekede yapılacak operasyonlar ile afet sonrasında rezervuarların "%70'i kullanılabilir durumda" olması gerektiği ve "Merkezi yerlerde 72 saat içerisinde" içme suyu temin edilmesi gerektiği belirtilmektedir. 50 güne yakın süre geçmesine karşın bölgede su en büyük ihtiyaç olarak çözüm beklemektedir.

Bölgede su ihtiyacını halk dayanışma ve kendi olanakları ile karşılamaya çalışmaktadırlar. Adıyaman, Malatya, Hatay ve diğer illerde bulunan, çadır kent, konteyner kent veya ayrık zorunlu yaşam alanlarında su ihtiyacı kuyulardan veya tankerlerle taşıma şeklinde sağlanmaktadır. İnsanlar tarafından tüketilen bütün sular organik maddeler ile kirlenmiş ve koliform bakteri içermekte olup içme ve kullanma suyu olarak uygun değildir. Bu suların kullanılması durumunda insan ve diğer canlılarda ölümle sonuçlanabilecek birçok hastalığa neden olabilecek ve bu hastalıklar bulaşarak yaşam alanında salgın riski oluşturabilecektir. Suların kullanılabilir hale getirilmesi amaçlı çalışmalar yine halk dayanışması ile yapılmaya çalışılmaktadır ancak bu yeterli değildir.

Acil durumda kullanılmak üzere yeraltı su kaynaklarının önceden belirlenerek afet durumunda öncelikle bu suların kullanılması gerektiği, itfaiye ve hastanelerde yedek su rezervinin sağlanmış olması gerektiği, altyapı tesislerinde afet anında devreye girmek üzere yedek enerji kaynakları bulundurulması gerektiği yönetmelikte belirtilirken, deprem sonrası bölgede suya ve enerjiye erişimin mümkün olmadığı görülmüştür.

Deprem bölgesinde yaşam, susuzluk ve uygun olmayan suların kullanımdan kaynaklanan yeni halk sağlığı sorunlarına açık hale gelmiştir. Zor koşullarda yaşayan halkın en önemli yaşam kaynağı olan sağlıklı suya erişim koşulları kamu yönetimleri tarafından sağlanmalı, halk kendi kaderine bırakmamalıdır. Sudan kaynaklanabilecek halk sağlığı risklerin önlenmesi için sürekli numune alınarak, TS 266-Türk standartları ve WHIO Dünya Sağlık Örgütü içme suyu standartlarında belirtilen parametrelere göre ölçümler yapılarak önlemler alınmalı bu bilgiler paylaşılmalıdır.

21 Mart 2023